

# RAMON LLULL, mestre de mestres

## El col·legi Fra Joan Ballester de Campos ha encetat el que serà el seu particular any Ramon Llull 20015/20016, el dia de Sant Jordi

Catalina Barceló i Maria Agustina Riera,  
col·legi Fra Joan Ballester. Campos

**E**ra l'any 1229 quan el Rei En Jaume I desembarca a Mallorca. Pocs anys més tard, neix a Ciutat de Mallorca qui serà el mallorquí més universal, Ramon Llull. Fill de família benestant catalana que arribà a l'illa amb la conquesta del Rei En Jaume. Als 30 anys decideix abandonar el seu status econòmic i social, en un clar paral·lelisme amb el mite platònic, després d'haver sentit un sermó sobre Sant Francesc on es contava que el fundador de l'orde havia deixat tots els béns materials per dedicar-se a escampar la paraula de Déu, segons conta Anthony Bonner al seu llibre *Vida de mestre Ramon*. A partir d'aquí Ramon Llull emprèn una nova vida guiada per tres objectius: la conversió dels infidels, la creació d'obres per a difondre l'ideal cristià i la

creació d'escoles per a formar missioners en llengües orientals.

Per a assolir-los creà una obra de quasi 300 llibres en tres llengües: llatí (llengua emprada dins la literatura, el saber i la ciència: la llengua dels lletrats), català (llengua del poble i que utilitzà per primer cop perquè els no lletrats poguessin entendre, aprendre i saber) i àrab (per a convertir els infidels i convèncer-los de la veritat de la fe Cristiana i de l'existència de Déu). Es converteix així en el primer europeu que empra la llengua materna per a tractar teologia, filosofia i ciència, que el converteix en un dels creadors del català literari. A la seva obra apareixen uns continguts que demostren que és un precursor de coneixements que altres grans genis en el món de la física, l'evolució, l'etologia, les matemà-



Racó "Ramon Llull"



Finestral de l'entrada

tiques i la informàtica no descobriren i/o desenvoluparan fins segles més tard.

Ramon Llull és un mallorquí del segle XIII que, amb la seva obra escrita, s'anticipa a l'evolucionisme de Charles Darwin (s. XIX) i a l'etologia de Konrad Lorenz (s. XX), i on ja parla de la teoria de la gravetat, sobre la qual Isaac Newton, cinc segles més tard, en va escriure la tesi. S'anticipà, també, a la lògica com un càlcul mecànic: a través de símbols, cercles i taules (per alguns considerat el primer ordinador de la història) creant així un sistema en el seu *Art* com a eina per a forjar judicis i sil·logismes amb el fi únic de demostrar l'existència de Déu. Leibniz, al s. XVII, tindrà en compte aquesta creació de Llull per a desenvolupar el sistema binari i serà suficient perquè el 27 de novembre de 2001 es nomeni Ramon Llull patró dels enginyers informàtics. Tal com diu Alexander Fidora, de Gothe-Universität, en el món de l'antropologia Ramon Llull s'avança a Jean-Paul Sartre i a Helmuth Plessner, ambdós del recent segle passat. Així mateix, Llull desenvolupà el que el filòleg i catedràtic Robert Pring-Mill (Anglaterra 1924-2005) va ano-

menar una "visió trinitària del món". A més de les obres que va escriure, de la seva pròpia vida i de la importància de Llull per a la nostra llengua, per a la nostra cultura i per a la nostra identitat, se sap també que va predir, amb l'observació de les mareas a Galícia, un altre continent més enllà de l'Atlàntic.

Com diu el professor Pere Villalba, tant en l'estructura gramatical catalana com llatina, Llull escriu amb una gran correcció. Crea una llengua subtil, d'estil pla, que fa possible la intel·lecció dels conceptes filosòfics i teològics més elevats, la qual, per altra banda, és l'única finalitat de la gramàtica, és a dir, la de propiciar la intel·ligibilitat del missatge.

Ramon Llull escriptor, filòleg, antropòleg, filòsof, místic, teòleg, professor, enciclopedista i missioner es converteix en un arbre de la ciència, amb un brançam espès i diversificat amb quasi 800 anys d'història. Ramon Llull és testimoni d'eternitat dins diverses ciències i arts, no només dins el camp de la literatura i de la filologia, i així es converteix en Mestre que va inspirar, inspira i inspirarà.

Aquest mallorquí que acabam de presentar va morir ara fa 700 anys, encara que no se'n sap la data exacta. Sabem que a principis de desembre de l'any 1315 encara era viu, i que a l'abril de 1316 ja havia finat, raó per la qual els anys 2015/2016 es commemora el VIIè Centenari de la seva mort.

Per aquest motiu i animats per l'opinió que A. Ferrer Llabrés argumenta en el seu llibre de posar Ramon Llull com avantguardista del segle XIII entre el seu poble, el Claustre del Col·legi Fra Joan Ballester de Campos va pensar que era un motiu més que suficient per a presentar la seva obra a tots els alumnes del centre, de la mateixa manera que altres vegades s'havien duit a terme altres projectes amb idèntics resultats satisfactoris.

Després d'algunes reunions, bona part de la feina ja estava embastada, amb la recerca a la xarxa de tot allò que tractava de Llull, assistència a confe-

rències, bibliografia de i sobre Ramon Llull, jornades de formació... a més d'una exposició d'activitats que ens pareixien adients per a totes les etapes: des d'infantil fins a ESO, i també a primària. Es tractava d'exposar-los la idea tenint un material i unes propostes clares i engrescadores: tasca, per altra part, no gaire fàcil, perquè de Ramon Llull hi ha molt material, el gruix de l'obra del Beat i la seva qualitat són importants, però el material que hi ha actualment està molt poc adaptat als més joves. Semblava, per tant, molt adequat començar-ho a treballar el Dia de Sant Jordi, dia gran de les Lletres Catalanes i, per això, una setmana abans d'aquesta data, es va presentar la idea. Des d'aquí agrair a tot el Claustre la bona acollida que tingueren les propostes i l'interès que mostraren per a començar el treball. Prepararen el material i l'enllestiren perquè la tasca fos un èxit.

La proposta consistia a treballar la figura d'a-



Els més petits (3r Ed Infantil) amb les L que van omplir d'animals



quest personatge tan complex amb nins d'entre 3 i 16 anys: tot un repte.

Les activitats que es varen dur a terme foren les següents:

**A infantil:** es va presentar Ramon Llull amb el llibre *Ramon Llull i la muntanya màgica*, es va llegir el primer capítol de *El llibre de les Bèsties* i es varen pintar alguns dels animals que apareixen a l'obra.



Alumnes de 4t de primària amb les lletres LLULL



1r cicle d'ed primària van fer també una pancarta

**Primer cicle d'educació primària:** llegiren i miraren per grups l'auca de Ramon Llull, comentaren i explicaren les obres més importants del Beat, dugueren a terme una petita representació teatral amb titelles de *El llibre de les Bèsties*, es féu una lectura i un comentari del conte *Ramon Llull i la muntanya màgica*, i es treballà la geografia del Puig de Randa.

**Segon cicle d'educació primària:** llegiren l'auca de Ramon Llull, parlaren de la seva biografia i d'algunes de les seves obres més importants, feren la lectura per grups del conte *La muntanya màgica*, seguit

d'un comentari, un breu resum d'allò més important de Llull i un dibuix que ho representàs.

**Tercer cicle d'educació primària:** els alumnes llegiren i comentaren *Ramon Llull i la muntanya màgica*. També llegiren i exposaren a la classe una auca de Ramon Llull, sobre la seva vida i les seves obres. En teníem una a cada classe, des d'infantil fins a ESO. Una altra activitat d'aquests cursos va ser llegir *Tant de gust de conèixer-lo, senyor Llull*, que inclou *El llibre de les Bèsties*. És una edició per a infants i adolescents, altament recomanable. Ens parla de la vida de Llull i dels seus lli-

bres, situació en espai i temps, entre altres apartats. Els nins també feren, amb cartolines de colors, felicitacions per al Dia de Sant Jordi, amb frases de les auques i punts de llibre amb els títols d'algunes obres de Llull.

**ESO:** llegiren l'auca sobre la seva vida i la seva obra, cercaren informació a la xarxa. També assistiren a la projecció d'un PowerPoint sobre la seva vida i la seva obra: Cronologia Lul·liana d'uns cinquanta minuts de durada, els alumnes participaren en l'explicació de la mestra amb allò que ja sabien i demanaren informació de tota casta. Treballaren també *El llibre de les bèsties*, tot analitzant els seus personatges,

el tema, els *eiximplis* i la tècnica narrativa.

Interessant va ser treballar i cercar informació sobre els llocs emblemàtics en la vida de Llull: el Puig de Randa, el monestir de , Miramar... i també es varen escriure a cartolines els seus proverbis més coneguts. A més parlaren i reflectiren en escrits les llegendes que cal desaprendre sobre Ramon Llull: "No va ser un frare", "No era un foll alquimista", "No va ser mai un heretge"... I els va cridar molt l'atenció que fos perseguit pels inquisidors. Continuaren plasmant en grans fulls els seus símbols o figures: l'Art, l'Arbre de Ciència, l'home, els quatre elements... alguns títols de les seves obres.



Tercer cicle d'ed primària amb les lletres LLULL





2n d'ESO amb el llinatge de LLULL

**Entre tot el centre** es dibuixaren les lletres LLULL, que es varen omplir amb material que feia referència al personatge: els animals que apareixen a *El llibre de les Bèsties*, títols de les obres de Ramon Llull, versets de l'auca, els escenaris de Llull, els seus proverbis, les llegendes inventades que cal desaprendre, els seus símbols...

Els alumnes i els professors de totes les etapes acabàrem la Diada al pati del col·legi, compartint i mostrant tot allò que havíem fet. Els murals es penjaren a l'entrada del centre, i la resta de la feina dins cada

aula. Moltes d'elles tenen un "Racó Ramon Llull".

Amb l'ajut de la professora d'Educació Visual i Plàstica es va posar al finestral del col·legi una imatge de Ramon Llull, uns versets del *Llibre d'Amic e Amat* i unes lletres que diuen "2015/2016, any Ramon Llull". Recordarem també els versos que ens va deixar escrits el poeta camper Damia Hugueta: "S'ha fet hora d'estarrossar el camp amb un poema. Més, llavors, la vida què seria?"

L'endemà, els alumnes de primer i segon d'ESO visitaren els "Racons Ramon

Llull" dels alumnes de quart de primària, que els explicaren què havien treballat i què sabien de Llull. Els d'ESO els contaren també algunes coses que els més petits no sabien i tots compartiren experiències. D'aquesta manera també treballaren el respecte per la feina de l'altre i el valor del reconeixement de la tasca ben feta.

Era el "sus" de partida. Es perllongarà, amb activitats que es duran a terme cada mes o mes i mig, des de la Diada de Sant Jordi 2015, fins a la Diada de Sant Jordi 2016.

De cara al curs actual la idea és anar ampliant la figura de Llull mitjançant l'auca, *El llibre de les Bèsties*, Rutes Lul·lianes, lectures de Ramon Llull, diferents PowerPoint sobre alguns aspectes de la vida i obra de Ramon Llull, *Llibre d'Amic e Amat*,... I totes aquelles que ens surtin o ens oferesquin, relacionades amb Ramon Llull.

Des d'aquí volem agrair a l'Institut d'Estudis Baleà-

rics tots els exemplars de *Ramon Llull i la muntanya màgica* que ens varen cedir de manera temporal.

Cantava l'ocell al verger de l'amat,  
i va venir l'amic, qui va dir a l'ocell:  
si no ens entenem per llenguatge  
entenguem-nos per amor,  
car en el teu cant es representa als meus ulls  
el meu estimat.

Ramon Llull, *Llibre d'Amic e Amat*, 26

#### Bibliografia emprada:

<http://antropicos.blogspot.com.es/2008/01/ramon-llull-y-la-ingenieria-in-formatica.html>

<http://www.auques.cat/tot.php?auca=llull>

BERNAL, C i RUBIO, C. *Tant de gust de conèixer-lo, Senyor Llull*. Publicacions de l'Abadia de Montserrat. Barcelona, 2008.

FERRER LLABRÉS, A. *Impressions lul·lianes*. Ajuntament de Palma, 2003.

BONNER, A. *Vida de Mestre Ramon*. Editorial Barcino. Barcelona. Novembre, 2013.

LLULL, Ramon. *El llibre de les Bèsties*. Publicacions de l'Abadia de Montserrat. Barcelona, 1986.

LLULL, Ramon. *Llibre d'Amic e Amat*. Editorial Barcino. Barcelona, 1927.

SALAS, C i GAYÀ, M. *Ramon Llull i la muntanya màgica*. Bahía Industria Gráfica. Randa, 2008. ■



Intercanvi d'informació Ed Primària - ESO